

eko-precyzja

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WILKOWICE ZA LATA 2017-2020

**Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja**

Wilkowice 2021

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

www.eko-precyzja.eu

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Autorzy sprawozdania	5
1.5. Zakres opracowania	5
2. Charakterystyka gminy	6
2.1. Położenie	6
2.2. Demografia	7
2.3. Klimat.....	7
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice	8
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	32
5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska	32
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	36
5.2. Zagrożenia hałasem.....	37
5.3. Pola elektromagnetyczne	40
5.4. Gospodarowanie wodami	41
5.4.1. Wody powierzchniowe.....	41
5.4.2. Wody podziemne	43
5.4.3. System wodociągowy	44
5.4.4. System kanalizacyjny	44
5.5. Zasoby geologiczne	45
5.6. Gleby.....	45
5.7. Gospodarka odpadami	46
5.8. Zasoby przyrodnicze	47
5.9. Zagrożenia poważnymi awariami	52
6. Podsumowanie.....	52
Spis tabel.....	54
Spis rysunków.....	54

Wykaz skrótów

FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPD	Jednolite Części Wód Podziemnych
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RPO WSL	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów są one przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został przyjęty Uchwałą nr XLI/331/2017 Rady Gminy Wilkowice z dnia 25 października 2017 r. Program ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie zadań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi oraz aktualna ocena stanu środowiska.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”. Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy w Wilkowicach, Starostwa Powiatowego w Bielsku-Białej, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach, Zarządu Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej oraz Spółek Wodociągowych w Bystrej, Miesznej i Wilkowicach.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

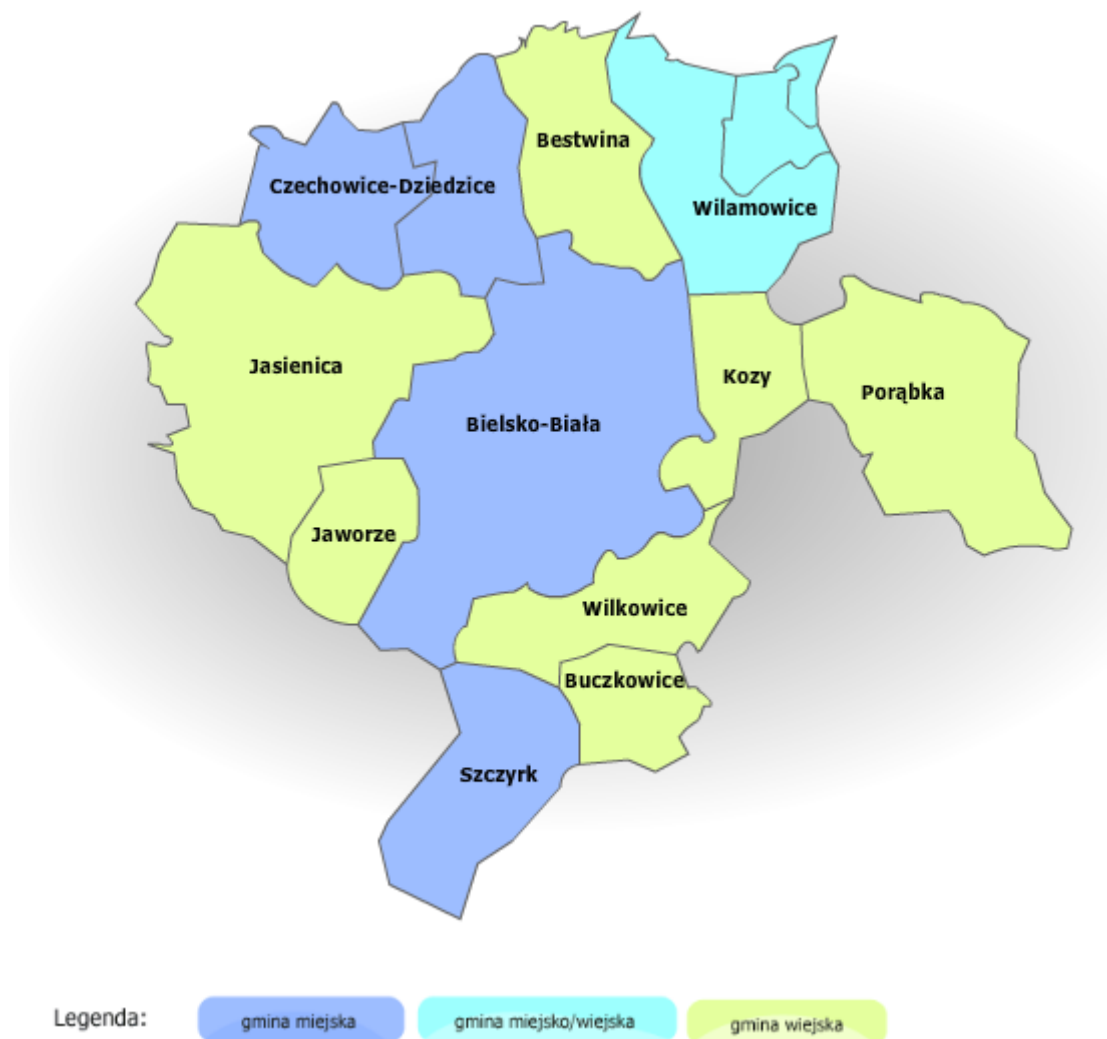
- Charakterystyka gminy Wilkowice,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Wilkowice jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa śląskiego, w powiecie bielskim. Gmina graniczy od południa z gminą Buczkowice i miastem Szczyrk, od strony zachodniej i północnej z miastem Bielsko-Biała, od północnego wschodu z gminą Kozy, natomiast od strony wschodniej z gminą Czernichów, a od południowego wschodu z gminą Łodygowice położonymi w powiecie żywieckim. Powierzchnia gminy wynosi 34 km², a w jej skład wchodzi 3 miejscowości: Bystra, Mieszna i Wilkowice.

Rysunek 1. Gmina Wilkowice na tle powiatu bielskiego

źródło: administracja.mswia.gov.pl, opracowanie własne

Gmina jest korzystnie położona pod względem komunikacyjnym. Przez jej teren przebiega droga ekspresowa S1 relacji A1(Pyrzowice) – Dąbrowa Górnicza – Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń – granica państwa oraz droga wojewódzka nr 942 relacji Bielsko-Biała – Rybarzowice – Buczkowice – Szczyrk - Salmopol – Wisła. Układ komunikacyjny uzupełniają 3 drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr 139 Katowice – Zwardoń, zapewniająca połączenia kolejowe m.in. z miejscowościami: Tychy, Pszczyzna, Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała, Żywiec.

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 30.06.2020 r. gminę Wilkowice zamieszkiwały 13 442 osoby, z czego 6 527 stanowili mężczyźni, natomiast 6 915 kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 34 km² co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 390 os./km².

Tabela 1. Procesy demograficzne w gminie Wilkowice w latach 2016-2020

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2016	13 297	26	1	-38
2017	13 303	81	5	-44
2018	13 371	48	1	-36
2019	13 421	154	5	-58
30.06.2020	13 442	71	2	-52
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
	w wieku przedprodukcyjnym [%]	w wieku produkcyjnym [%]	w wieku poprodukcyjnym [%]	
2016	16,8	62,3	20,9	
2017	16,7	61,9	21,4	
2018	16,9	61,1	22,1	
2019	17,0	60,5	22,6	

źródło: GUS

Z powyższych zestawień wynika, że stan liczby ludności w ostatnich latach wykazuje tendencję rosnącą. Wpływ na taką sytuację ma głównie utrzymujące się na dodatnim, wysokim poziomie saldo migracji przewyższające ujemny przyrost naturalny.

2.3. Klimat

Gmina Wilkowice tak jak cała Polska leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Na terenie kraju można wydzielić także regiony klimatyczne, które charakteryzują się określonym wpływem klimatu kontynentalnego lub oceanicznego. Gmina Wilkowice zgodnie z klasyfikacją wg W. Okołowicza, znajduje się w regionie karpackim. Charakteryzuje się on wyraźnie zaznaczającym się wpływem klimatycznym gór, wyrażającym się przede wszystkim w piętrowości klimatycznej (spadek temperatury powietrza i wzrost opadów wraz z wysokością) i występowaniu wiatrów lokalnych (ciepłe, suche wiatry znane jako feny – wiatr halny, czy zmieniające kierunek w cyklu dobowym wiatry górskie i dolinne).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,9°C. Najwyższe temperatury odnotowuje się w lipcu, średnio 18,0°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -3,0°C. W ciągu roku temperatura waha się w granicach 22,0°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 1140 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 147 mm. Najsuchszym miesiącem jest natomiast luty z 68 mm opadów. Dominującymi wiatrami nad obszarem gminy są wiatry zachodnie i południowo-zachodnie¹.

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 2, gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

0 – brak realizacji zadania,

1 – zrealizowane częściowo (oznacza inwestycje, których realizacja będzie kontynuowana w następnych latach),

2 – realizowane na bieżąco (oznacza przedsięwzięcia ciągłe),

3 – zrealizowane całkowicie (oznacza inwestycje, przedsięwzięcia jednorazowe, których realizacja została zakończona).

---

¹ <https://pl.climate-data.org>, <https://www.meteoblue.com/pl>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Tabela 2. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice, lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Powietrze atmosferyczne i klimat							
1.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	Gmina Wilkowice	2017	3	5 018,40	Środki własne	Uszczelnienie pokrycia dachu w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Wilkowicach.
			31.01.2017-31.08.2018	3	1 320 629,04	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku dla potrzeb GOPSU – ul. Parkowa 10 w Wilkowicach. Przeprowadzono następujące działania: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu, wymiana kotłowni, wymiana instalacji co, wykonanie instalacji wentylacji z odzyskiem ciepła, zastosowanie kolektorów solarnych dla cwu, zastosowanie systemu zarządzania energią BMS.
			05.06.2018-31.12.2019	3	1 032 283,95	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Bystrej ul. Przedszkolna 3. Przeprowadzono następujące działania: modernizację kotłowni gazowej z konwencjonalnej na kondensacyjną, modernizację podgrzewaczy wody z atmosferycznych na podgrzewacze kondensacyjne i montaż kolektorów solarnych dla potrzeb produkcji cwu, zastosowanie systemu ogrzewania powietrznego z wentylacją mechaniczną z rekuperacją z odzyskiem ciepła bytowego i ciepła pochodzącego z kuchni, zastosowanie systemu fotowoltaiki dla

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych (w tym wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, ocieplenie ścian i stropu)	Gmina Wilkowice					kompensacji energii elektrycznej dla nowego systemu grzewczo-wentylacyjnego, zastosowanie systemu BMS integrującego wszystkie systemy grzewcze i wentylacyjne w budynku w celu minimalizacji zużycia energii i redukcji emisji CO2 w sposób ciągły i powtarzalny.
2019			3	1 388,18	Środki własne	Wymiana stolarki okiennej w pomieszczeniu biurowym Urzędu Gminy – Referat Geodezji.	
2020			3	172 412,86	Środki własne	Wymiana pokrycia dachowego łącznika w budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Bystrej przy ul. Szczyrkowskiej 1.	
2020			3	10 578,60	Środki własne	Dostawa i montaż okien 5 sztuk w budynku gminnym zlokalizowanym w Wilkowicach przy ul. Wyzwolenia 56.	
2020			3	6 860,01	Środki własne	Wymiana pieca w budynku mieszkalnym, Bystra ul. Klimczoka 105.	
2020			3	36 285,40	Środki własne	Remont dachu w budynku gminnym zlokalizowanym przy ul. Do Boru 3 w Wilkowicach.	
od 02.03.2020			1	972 160,00	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku byłej strażnicy przyszpitalnej przy ul. J. Fałata 2H w Bystrej dla potrzeb udostępnienia obiektu publicznego stowarzyszeniom i organizacjom pozarządowym. Zakres prac obejmuje: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							dachowego, ocieplenie ścian i stropu, wymiana kotłowni, wymiana instalacji co, wykonanie instalacji wentylacji z odzyskiem ciepła, zastosowanie kolektorów solarnych dla cwu, zastosowanie systemu zarządzania energią BMS. Planowany termin zakończenia to 30.06.2022 r.
2.	Wymiana oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego w budynkach użyteczności publicznej i prywatnych na energooszczędne, a także wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina Wilkowice	2017	3	664,20	Środki własne – Fundusz sołecki	Zabudowa oprawy oświetleniowej na istniejącym słupie w Miesznej przy ul. Głogowej.
			2017	3	38 820,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Zaprojektowanie i wykonanie nowych punktów świetlnych: Wilkowice ul. Parkowa 10, Strażacka – Skwer, ul. Żwirowa.
			2018	3	5 535,00	Środki własne	Wykonanie nowych punktów świetlnych i budowy linii napowietrznej 0,4 kV dla oświetlenia ul. Pogodnej w Wilkowicach.
			2018	3	4 700,00	Środki własne	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Bystra dla ulic Ława i Cicha.
			2018	3	5 757,40	Środki własne	Budowa napowietrznej linii oświetlenia ulicznego wraz z punktem świetlnym w Miesznej ul. Borowa.
			2018	3	2 500,00	Środki własne	Budowa napowietrznej linii oświetlenia ulicznego wraz z punktem świetlnym

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							w Mesznej przy ul. Polnej.
	Wymiana oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego w budynkach użyteczności publicznej i prywatnych na energooszczędne, a także wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Gmina Wilkowice	2019	3	10 086,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Wykonanie napowietrznej linii oświetlenia ulicznego wraz z punktem świetlnym Wilkowice, ul. Pogodna.
2019			3	8 610,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Budowa napowietrznej linii oświetlenia ulicznego, Meszna ul. Polna.	
05.06.2018-31.12.2019			3	78 990,60	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Bystrej ul. Przedszkolna 3. W ramach prac wymieniono oświetlenie wewnątrz budynku na energooszczędne LED.	
2020			3	15 006,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Budowa kablowej linii oświetlenia ulicznego wraz z latarniami oświetlenia ulicznego w miejscowości Meszna ul. Zielona.	
2020			3	5 535,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Budowa kablowej linii oświetlenia ulicznego wraz z latarniami oświetlenia ulicznego w miejscowości Meszna ul. Lipowa.	
2020			3	2 500,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Budowa napowietrznej linii oświetlenia ulicznego podw. pod istniejącą linią nN Meszna ul. Kościelna dz. 502, Orczykowa dz. 902.	
2020			3	27 400,00	Środki własne – Fundusz sołecki	Zaprojektowanie i wykonanie nowych punktów świetlnych w sołectwie Wilkowice.	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	1	150 403,40	Środki własne	Budowa oświetlenia chodnika i ścieżki rowerowej w pasie drogowym drogi wojewódzkiej DW 942 w miejscowościach Bystra i Meszna.
3.	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	Gmina Wilkowice	2018	3	145 140,00	Środki własne	Wykonanie wentylacji mechanicznej i ogrzewania powietrznego wraz z rekuperacją ośmiu sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej nr 2 w Bystrej
			05.06.2018-31.12.2019	3	70 203,72	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Bystrej ul. Przedszkolna 3. W ramach prac wykonano montaż ogniw fotowoltaicznych dla produkcji energii elektrycznej.
			od 02.03.2020	1	90 652,95	Środki własne, RPO WSL	Termomodernizacja budynku byłej strażnicy przyszpitalnej przy ul. J. Fałata 2H w Bystrej dla potrzeb udostępnienia obiektu publicznego stowarzyszeniom i organizacjom pozarządowym. W ramach prac przewidziano montaż ogniw fotowoltaicznych dla produkcji energii elektrycznej. Planowany termin zakończenia to 30.06.2022 r.
4.	Promowanie odnawialnych źródeł energii	Gmina Wilkowice, WFOŚiGW	2020	3	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie pilotażowych działań informacyjno-doradczych mających na celu pozyskanie dodatkowych wnioskodawców w ramach programu

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							„Czyste Powietrze” obejmującego także dofinansowanie w formie pożyczki na odnawialne źródła energii. Zorganizowano 2 spotkania informacyjne, na które przyszło każdorazowo ok. 120 osób, a także 7 całodniowych indywidualnych konsultacji z osobistym doradztwem i pomocą w wypełnianiu wniosków mieszkańców (złożonych zostało 81 wniosków). Przed budynkiem Urzędu stało też Mobilne Biuro Programu „Czyste Powietrze” (złożono kolejne 4 wnioski).
5.	Realizacja założeń programów ochrony powietrza oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	-	-	<p>Obowiązujący PGN został przyjęty w 2016 r. Jego celem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł energii odnawialnych, redukcja zużycia energii finalnej. Cele realizowane były poprzez termomodernizację budynków, modernizację oświetlenia, poprawę efektywności energetycznej budynków, modernizację dróg, opisane w innych punktach niniejszej tabeli.</p> <p>W ramach realizacji założeń programów ochrony powietrza prowadzone są także kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach, w tym w trakcie alarmu smogowego oraz spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi. Straż Gminna</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Realizacja założeń programów ochrony powietrza oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Wilkowice					<p>przeprowadziła w 2017 r. 70 kontroli (7 mandatów, 2 pouczenia), w 2018 r. 216 kontroli (15 mandatów, 23 pouczenia), w 2019 r. 81 kontroli (11 mandatów, 37 pouczeń), w 2020 r. 66 kontroli (13 mandatów, 13 pouczeń).</p> <p>Prowadzono także działania edukacyjne polegające na prelekcjach, pogadankach, warsztatach i konkursach w szkołach, spotkaniach z mieszkańcami, artykułach w gazetce gminnej, informacjach na stronie internetowej Gminy, działaniach promocyjnych. Łącznie w Głosie Gminy Wilkowice 2017 r. ukazały się 4 artykuły, w 2018 r. ukazało się 8 artykułów, przeprowadzono 12 kampanii, w 2019 r. - 4 artykuły i 14 kampanie, w 2020 r.- 2 artykuły i 9 kampanii (spotkania i konsultacje ekspertów z mieszkańcami, pomoc w wypełnianiu wniosków do programu „Czyste Powietrze”). Łącznie w ciągu trwania pilotażu z terenu Gminy Wilkowice złożono 98 wniosków na wymianę źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków. Całkowita kwota tych przedsięwzięć to ponad 4,6 mln złotych, z czego dofinansowanie w kwocie ponad 1,9 mln złotych.</p> <p>W 2017 r. zaczęto używać do pomiarów monitorujących stopień zanieczyszczenia powietrza 3 czujniki firmy SYNGEOS.</p> <p>W 2020 r. na terenie gminy, w miejscach</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Realizacja założeń programów ochrony powietrza oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej						najczęściej uczęszczanych przez mieszkańców (okolice szkół, ośrodków kultury, boiska sportowe) umieszczono 10 urządzeń „Eko-Słupek AirSensor”, przeznaczonych do pomiaru stężenia zanieczyszczeń w powietrzu pyłów zawieszonych PM1, PM2.5 i PM10 z jednoczesną sygnalizacją jakości powietrza za pomocą oświetlenia LED, które w zależności od wyników pomiarów stężenia pyłów zawieszonych przybiera barwę zgodną z Polskim Indekssem Jakości Powietrza przyjętym przez GIOŚ.
		Gmina Wilkowice	2020	2	651 354,66, w tym Gmina 244 460,40	Środki mieszkańców, środki własne- pożyczka z WFOŚ i GW	W 2019 r. Rada Gminy podjęła Uchwałę w sprawie uchwalenia zasad udzielania dotacji celowej do Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Wilkowice na lata 2019-2023. Program wdrażany jest od 2020 r. Dofinansowanie dotyczy wymiany starszych niż 5 lat kotłów na paliwo stałe (węgiel, drewno) w budynkach mieszkalnych na nowe ogrzewanie gazowe. Maksymalna wysokość dotacji wynosi 5 000,00 zł. Przyznano 49 dotacji.
6.	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Wilkowice	2017	3	264 835,05	Środki własne FDS	Przebudowa nawierzchni ul. Ogrodowej w Bystrej etap I.
			2017	3	1 845,00	Środki własne	Opracowanie uproszczonej dokumentacji projektowo-kosztorysowej utwardzenia istniejącej gruntowej drogi gminnej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							ul. Sosnowej w Mesznej.
	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Wilkowice	2017	3	60 270,00	Środki własne	Utwardzenie istniejącej drogi gruntowej ul. Sosnowej w Mesznej.
2017			3	1 845,00	Środki własne	Opracowanie uproszczonej dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy nawierzchni drogi gminnej ul. Nad Wilkówką w Wilkowicach.	
2017			3	68 287,14	Środki własne	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Nad Wilkówką w Wilkowicach.	
2017			3	4 059,00	Środki własne	Opracowanie uproszczonej dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy nawierzchni drogi gminnej ul. Do Lasku w Wilkowicach.	
2017			3	188 044,33	Środki własne	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Do Lasku w Wilkowicach.	
2017			3	244 647,00	Środki własne	Budowa parkingu na 32 miejsc przy ul. Handlowej w Mesznej.	
2018			3	15 990,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy nawierzchni dróg gminnych ul. Kościelnej i Strażackiej w Wilkowicach.	
2018			3	361 016,64	Środki własne	Budowa zatoki dla autobusu szkolnego wraz z wymianą nawierzchni ul. Szkolnej w Mesznej. Wykonano: wzmocnienie podbudowy łącznika drogowego pomiędzy	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Wilkowice					ul. Handlową i Szkolną, ułożenie warstwy podkładowej oraz ścieralnej na łączniku drogowym pomiędzy ul. Handlową a Szkolną, budowa wyniesienia skrzyżowania, budowa zatoki dla autobusu szkolnego.
2018			3	222 500,15	Środki własne	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Jaworowa w Mesznej na szerokości 2,7 m oraz długości 434,65 m.	
2018			3	253 855,26	Środki własne	Dotacja dla Starostwa Powiatowego na budowę zatok autobusowych przy drodze powiatowej 1404S ul. Wyzwolenia w Wilkowicach.	
2019			3	618 742,64, w tym FDS 259 150,50	Środki własne, FDS	Przebudowa nawierzchni ulicy Ogrodowej w Bystrej – Etap II. Inwestycja obejmowała roboty rozbiórkowe zniszczonej i kolidującej infrastruktury drogowej, przebudowę konstrukcji nawierzchni km 0+002,76 do km 0+463,86, remont istniejących chodników i dojeżdżających pieszych, remont istniejących zjazdów do posesji, przebudowę istniejących poboczy drogowych, oznakowanie i elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego.	
2019			3	229 690,20	Środki własne	Zagospodarowanie terenu wokół budynku przy ul. Parkowej 10 w Wilkowicach. Zadanie obejmowało: budowę drogi wewnętrznej, 17 miejsc postojowych (w tym 1 dla osób niepełnosprawnych),	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Wilkowice					budowę nawierzchni utwardzonych (dojeżdż i chodników) z kostki brukowej, budowę ogrodzenia panelowego.
2019			3	363 599,93	Środki własne	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej ul. Kościelnej w Wilkowicach na długości ok. 276 m od skrzyżowania z ul. Wyzwolenia. Wyremontowano chodniki i zjazdy indywidualne w celu dowiązania do nowej niwelety drogi. Zabudowano próg zwalniający w rejonie szkoły z nawierzchni z kostki brukowej. Położono nową nakładkę asfaltową. Wprowadzono stałą organizację ruchu drogowego.	
2019			3	59 040,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy dróg ul. Jagodowej (dł. 151 m), Wiśniowej (dł. 145 m), Ornej (dł. 135 m) w Bystrej.	
2019			3	36 000,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy odcinka ul. Agrestowej wraz z budową odwodnienia ZSP przy ul. Szkolnej w Mesznej.	
2019			3	99 865,08	Środki własne	Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Olchowej w Mesznej na działkach nr 325, 326/1, 326/2.	
2020			3	226 051,61	Środki własne	Przebudowa drogi gminnej ul. Jagodowej	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							w Bystrej.
	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina Wilkowice	2020	1	196 185,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem decyzji ZRID oraz pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania: „Przebudowa drogi gminnej ul. Prostej w Wilkowicach”.
2020			1	39 975,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy ul. Relaksowej w Wilkowicach.	
2020			1	86 100,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem decyzji ZRID oraz pełnieniem nadzoru autorskiego w trakcie realizacji zadania „Rozbudowa ul. Kościelnej w Bystrej”.	
2020			1	19 680,00	Środki własne	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy parkingu przy ul. Strażackiej w Wilkowicach.	
		ZDP	2017	3	3 046 411,60	Powiat Bielski, Gmina Wilkowice	Przebudowa drogi powiatowej 4412S ul. Fałata w Bystrej. Przebudowa drogi na dł. 1 543 m wraz z budową dwóch parkingów i budową dwóch zatok autobusowych oraz budową jednostronnego chodnika.
			2018	3	1 886 616,20	Powiat Bielski, Gmina Wilkowice	Remont drogi powiatowej 4412S ul. Fałata w Bystrej. Remont drogi na dł. 1 826 m wraz

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Budowa i przebudowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy oraz budowa parkingów, a także opracowanie dokumentacji projektowej	ZDP					z remontem dwóch zatok autobusowych i częściowym remontem chodnika.
			2018	3	507 710,53	Powiat Bielski	Budowa zatok autobusowych przy drodze powiatowej 1404S ul. Wyzwolenia w Wilkowicach. Budowa dwóch zatok autobusowych wraz z budową i przebudową kanalizacji deszczowej i chodnika oraz budową parkingu.
			2020	3	12 000,00	Powiat Bielski	Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy skrzyżowania ul. Wyzwolenia z ul. Strażacką i ul. Kościelną w Wilkowicach.
			2020	3	161 624,63	Powiat Bielski, Gmina Wilkowice, budżet państwa	Budowa zatoki autobusowej w ciągu drogi powiatowej nr 1404S ul. Wyzwolenia w Wilkowicach.
		GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	2017-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
7.	Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Gmina Wilkowice	2017-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania z powodu braku możliwości finansowych oraz trudności z uzyskaniem zgód od właścicieli nieruchomości. Zadanie jest planowane na przyszłe lata.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Zagrożenia hałasem							
8.	Modernizacja i rozbudowa ciągów komunikacyjnych	Gmina Wilkowice, ZDP	2017-2020	2	-	-	Zadanie opisane w punkcie 6. niniejszej tabeli.
9.	Budowa systemów monitorowania hałasu	GIOŚ	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzenie monitoringu hałasu zgodnie z programem Państwowego Monitoringu Środowiska. W analizowanym okresie nie prowadzono monitoringu na terenie gminy Wilkowice. Ostatnie badania przeprowadzono w 2015 r.
Pola elektromagnetyczne							
10.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają zasady lokalizacji linii niskiego i średniego napięcia, stacji transformatorowych, telekomunikacyjnych.
11.	Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	Powiat Bielski	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Na terenie gminy znajduje się 10 stacji bazowych telefonii komórkowej przedstawionych w rozdz. 5.3.
12.	Właściwa lokalizacja, modernizacja oraz poprawne użytkowanie urządzeń i instalacji	Przedsiębiorcy	2017-2020	2	W ramach bieżącej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Prowadzony monitoring nie wykazuje przekroczeń poziomów dopuszczalnych

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	emitujących pola elektromagnetyczne				działalności		promieniowania elektromagnetycznego.
13.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Wilkowice	2017-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
Gospodarowanie wodami							
14.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	<p>Informacje o ilości zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków zamieszczono w tabeli 3. Wskaźniki monitoringu.</p> <p>W 2017 r. w stosunku do 65 właścicieli nieruchomości prowadzone były czynności sprawdzające odnośnie zbiorników bezodpływowych, w tym udzielono 7 pouczeń, nałożono 11 mandatów, a 11 wniosków skierowano do sądu.</p> <p>W 2018 r. w stosunku do 182 właścicieli nieruchomości prowadzone były czynności sprawdzające odnośnie zbiorników bezodpływowych, w tym udzielono 28 pouczeń, nałożono 44 mandaty, a 5 wniosków skierowano do sądu.</p> <p>W 2019 r. w stosunku do 52 właścicieli nieruchomości prowadzone były czynności sprawdzające odnośnie zbiorników bezodpływowych, w tym udzielono 16 pouczeń, nałożono 24 mandaty, a 2 wnioski skierowano do sądu.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							W 2020 r. w stosunku do 74 właścicieli nieruchomości prowadzone były czynności sprawdzające odnośnie zbiorników bezodpływowych, w tym udzielono 13 pouczeń, nałożono 34 mandaty, a 4 wnioski skierowano do sądu.
15.	Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	Spółka Wodociągowa Bystra	2017-2020	2	97 170,00	Środki własne	Wymiana wodomierzy na urządzenia o wyższej dokładności pomiaru.
		Spółka Wodociągowa Mieszna	2017-2020	2	ok. 18 000,00/rok	Środki własne	Wymiana wodomierzy na urządzenia o wyższej dokładności pomiaru.
16.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Gmina Wilkowice	2017	2	300 000,00	Środki własne mieszkańców, Spółki Wodociągowej	Rozbudowa sieci wodociągowej. wykonano 0,1 km sieci.
			2020	2	102 000,00	Środki mieszkańców	Budowa przyłączy wodociągowych.
			2017	2	526 800,00, w tym WFOŚiGW 249 500,00	Środki własne, WFOŚiGW	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Wykonano 1,8 km nowej sieci kanalizacji sanitarnej, przyłączono 113 budynków do zbiorczej sieci
			2018	2	769 566,74	Środki własne	Budowa sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Wilkowice.
			2019		1 428 429,12		
			2018	2	5 854 862,81, w tym POliŚ 3 604 518,96	Środki własne, POliŚ, NFOŚiGW, WFOŚiGW	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji. W 2018 r. oddano

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje	
	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej		2019		19 348 522,84, w tym POliŚ 14 600 000,01		do użytkowania 1,50 km sieci. W 2019 r. oddano do użytkowania 5,10 km sieci. W 2020 r. oddano do użytkowania 22,94 km sieci oraz 17,09 km sięgaczy do posesji. Termin realizacji przewidziany jest do 31.12.2022 r. Więcej informacji w rozdz. 5.4.4.	
			2020		30 012 822,87, w tym pożyczka WFOŚiGW 170 382,10, pożyczka NFOŚiGW 3 792 194,92, dotacja NFOŚiGW 18 796 919,68, Gmina 7 253 326,17			
		Spółka Wodociągowa Meszna	2020	1	70 000,00	Środki własne		Rozbudowa sieci wodociągowej. Przedsięwzięcie w trakcie realizacji.
		Spółka Wodociągowa Wilkowice	2019	3	110 000,00	Środki własne		Modernizacja ok. 400 m sieci wodociągowej rozdzielczej.
			2020	3	100 000,00	Środki własne		Remont odcinka ok. 350 m sieci głównej.
17.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach	Gmina Wilkowice	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne, POliŚ	Organizacja w maju i czerwcu festynów ekologiczno-edukacyjnych promujących projekt „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji” na terenie placówek szkolnych i przedszkolnych w Gminie Wilkowice.	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży						Tematyka festynów dotyczyła oczyszczania ścieków, obiegu wody w przyrodzie, budowy kanalizacji oraz poprawy wody w rzekach i jeziorach oraz różnorodności biologicznej, a także jak we właściwy sposób korzystać z kanalizacji. Każdy festyn obejmował m.in. takie atrakcje jak zawody sportowe, ozdabianie toreb bawełnianych, tworzenie gigantycznego akwariów, budowanie sieci kanalizacji i badanie wody z kranu.
18.	Zwiększenie dostępności mieszkańców Gminy Wilkowice do zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	-	-	Realizacja zadań opisanych w punkcie 16 niniejszej tabeli.
19.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Gmina Wilkowice	2017	3	768 300,00, w tym pożyczka WFOŚiGW 486 800,00	Środki własne, WFOŚiGW	Modernizacja stacji uzdatniania wody wraz z osadnikiem wód popłucznych i bezodpływowego zbiornika podziemnego z wodociągiem zasilającym w Wilkowicach.
			2019	3	29 274,00	Środki własne	Modernizacja systemu uzdatniania wody na zbiornikach w Mesznej. Zadanie polegało na dostawie i montażu trzech zestawów do chlorowania DOZAQUA oraz wodomierzy (3 sztuki) z nadajnikiem impulsów.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
		Spółka Wodociągowa Bystra	2017-2020	2	113 000,00	Środki własne	Modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę.
		Spółka Wodociągowa Mieszna	2020	1	14 000,00	Środki własne	Odwiercenie studni głębinowej, wykonanie instalacji zasilającej do stacji uzdatniania wody, uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego.
		Spółka Wodociągowa Wilkowice	2020	1	50 000,00	Środki własne	Modernizacja ujęcia powierzchniowego.
			2020	1	38 000,00	Środki własne	Budowa studni głębinowej.
20.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	Mieszkańcy	2017-2020	2	W ramach własnych wydatków	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie od potrzeb. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków podana w tabeli 3. Wskaźniki monitoringu.
21.	Edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Gmina Wilkowice	2018-2019	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne, POIiŚ	Zadanie opisane w punkcie 17. niniejszej tabeli.
22.	Budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	RZGW	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie potrzeb. W raportowanym okresie nie prowadzono działań.
23.	Budowa i modernizacja infrastruktury pozwalającej na zwiększenie retencji wody	RZGW	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie potrzeb. W raportowanym okresie nie prowadzono działań.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gleby							
24.	Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco poprzez odpowiednie zapisy w MPZP zakazujące inwestycji mogących negatywnie wpływać na gleby oraz rozbudowę systemu kanalizacyjnego.
25.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym lub leśnym	Właściciele gruntów	2017-2020	2	W ramach własnych wydatków	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie od potrzeb. Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Bielsku-Białej w raportowanym okresie nie zrekultywowano gruntów.
26.	Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na osuwiska w aktualizowanych dokumentach planistycznych	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej na terenie gminy Wilkowice występuje 30 osuwisk o łącznej powierzchni 321,897 ha. MPZP w celu ochrony przed skutkami osuwania się mas ustalają w obszarach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych nakaz przy lokalizacji obiektów budowlanych uwzględniania możliwości występowania niekorzystnych zjawisk geologicznych, przestrzeganie wymogów odnośnie geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych.
Gospodarka odpadami							
27.	Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej	Środki własne	Zadanie realizowane co roku zgodnie z art. 9q Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska				działalności		w gminach (Dz. U. 2020 poz. 1439)
28.	Uwzględnienie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zakupów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączenie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstaniu odpadów	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	-	-	W czterech postępowaniach dotyczących odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych zastosowano kryteria związane z ochroną środowiska –warunek skierowania pojazdów do realizacji zamówienia spełniających normy emisji spalin
29.	Zadania związane z unieszkodliwianiem wyrobów azbestowych na terenie Gminy Wilkowice	Gmina Wilkowice	2017	2	67 188,15	Środki własne	Usunięcie 198,125 Mg wyrobów zawierających azbest.
			2018	2	39 663,95	Środki własne	Usunięcie 130,930 Mg wyrobów zawierających azbest.
			2019	2	53 343,14	Środki własne	Usunięcie 135,320 Mg wyrobów zawierających azbest.
			2020	2	58 718,13	Środki własne	Usunięcie 113,268 Mg wyrobów zawierających azbest.
Zasoby przyrodnicze							
30.	Aktualizacja bazy danych o zasobach	GDOŚ	2017-2020	2	W ramach bieżącej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Wykaz obowiązujących form ochrony przyrody

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	przyrodniczych				działalności		znajduje się w rozdz. 5.8.
31.	Uzupełnienie oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach	Gmina Wilkowice	2017-2020	0	-	-	Brak realizacji zadania.
32.	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	Gmina Wilkowice	2018-31.12.2021	1	348 030,00	Środki własne, RPO WSL	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej: wykonanie i montaż tablic edukacyjnych na trasie dydaktyczno-przyrodniczej, likwidacja gatunków inwazyjnych.
33.	Zachowanie siedlisk i gatunków cennych na terenach przyrodniczych	Gmina Wilkowice	2018-31.12.2021	1	27 000,00	Środki własne, RPO WSL	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej: stworzenie kompozycji roślin rodzimych w otoczeniu Gminnego centrum Edukacji Ekologicznej oraz nasadzenie krzewów w otoczeniu placu do edukacji ekologicznej.
Zagrożenia poważnymi awariami							
34.	Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii (kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii itp.) oraz uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz tzw. decyzjach środowiskowych	Gmina Wilkowice	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Na terenie gminy Wilkowice nie występują zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii. MPZP zakazują lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania*	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
35.	Poprawa nadzoru nad logistyką transportową	Gmina Wilkowice, zarządcy dróg	2017-2020	2	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco przy projektowaniu i budowie oraz przebudowie dróg.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Jak wynika z tabeli nr 2 w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2020 r. w ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczonych zostało 35 zadań w 8 obszarach interwencji: powietrze atmosferyczne i klimat, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gleby, gospodarowanie odpadami, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. Podjęto się realizacji 32 zadań. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Spora część zadań ma charakter ciągły i jest realizowana na bieżąco. Jedynym niezrealizowanym inwestycyjnym zadaniem była budowa ścieżek rowerowych, którego powodem był brak możliwości finansowych. Zadanie planowane jest do realizacji w następnych latach. Nie wystąpiły przesłanki do realizacji pozostałych zadań.

Stopień realizacji zadań dla Gminy Wilkowice wynosi 91,43%

5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Wilkowice zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2016 roku (rok bazowy) ze stanem na lata 2017-2019. Pominięto rok 2020 ze względu na brak danych. GUS i GIOŚ opracowują dane i udostępnią je w późniejszym terminie. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono aktualny stan środowiska naturalnego na terenie gminy Wilkowice.

Tabela 3. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2016	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
Powietrze atmosferyczne							
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy śląskiej							
1.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	klasa	A	C	A	A	
2.	Dwutlenek azotu (NO ₂)	klasa	A	A	A	A	
3.	Pył zawieszony PM10	klasa	C	C	C	C	
4.	Pył zawieszony PM2,5	klasa	C	C	C	C	
5.	Benzen (C ₆ H ₆)	klasa	A	A	A	A	
6.	Tlenek węgla (CO)	klasa	A	A	A	A	
7.	Ołów (Pb)	klasa	A	A	A	A	
8.	Arsen (As)	klasa	A	A	A	A	
9.	Kadm (Cd)	klasa	A	A	A	A	
10.	Nikiel (Ni)	klasa	A	A	A	A	
11.	Benzo(a)piren (B _(a) P)	klasa	C	C	C	C	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2016	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
12.	Ozon (O ₃)	klasa	C	C	C	C	
13.	Długość ścieżek rowerowych	km	2,8	2,8	2,8	2,8	
Gospodarowanie wodami							
14.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	106,4	107,2	108,1	109,0	
15.	Czynne przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 643	3 707	3 688	3 810	
16.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	11 520	11 551	11 602	11 694	
17.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	86,6	86,8	86,8	87,1	
18.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	28,6	29,3	30,9	32,8	
19.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	47,1	47,1	60,9	60,9	
20.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 924	2 027	2 101	2 232	
21.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	271,2	272,2	283,3	290,8	
22.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	8 685	8 799	8 921	9 087	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2016	2017	2018	2019	Zmiana wskaźnika*
23.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	65,3	66,1	66,7	67,7	
24.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	2 100	2 045	1 383	1 245	
25.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	110	107	100	53	
Zasoby przyrodnicze							
26.	Lesistość gminy	%	49,8	49,9	49,6	49,5	
27.	Powierzchnia lasów	ha	1 713,08	1 715,08	1 704,86	1 703,66	
28.	Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu	ha	1 800,00	1 800,00	1 800,00	1 800,00	

źródło: GUS, GIOŚ

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Wilkowice na przestrzeni analizowanego okresu czasu poprawił się lub nie uległ zmianie przy zachowaniu pozytywnej wartości w 24 przypadkach, natomiast w 4, dotyczących jakości powietrza, wykazał negatywną wartość.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszane PM₁₀ i PM_{2,5}, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszane mogą być nośnikami bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Monitoring GIOŚ w Katowicach²

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo śląskie zostało podzielone na 5 stref: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko-jastrzębska, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa i strefa śląska, do której zalicza się gmina Wilkowice.

GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, prowadził monitoring jakości powietrza, wykorzystując pomiary ze 134 (2017 r.), 135 (2018 r.) i 133 (2019 r.) stanowisk pomiarowych w 28 (2017 i 2018 r.) i 27 (2019 r.) lokalizacjach. Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszanego PM_{2,5}, pyłu zawieszanego PM₁₀, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM₁₀. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃). Na terenie gminy Wilkowice nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych.

---

² Szesnasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2017 rok, WIOŚ, Katowice 2018. Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018, 2019, GIOŚ, Katowice 2019, 2020.

Klasyfikacja stref

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach państwowego monitoringu środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz. 1031). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Strefę śląską obejmującą gminę Wilkowice zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych następujących substancji: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, benzo(a)piren, ozon oraz tylko w 2017 r. dwutlenek siarki. Dla pozostałych substancji strefę zaliczono do klasy A, oznaczającej poziom stężenia nieprzekraczający poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynnikiem wpływającym na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

Monitoring hałasu drogowego GDDKiA³

Pomiary hałasu komunikacyjnego prowadzi GDDKiA, opracowując mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Ostatnie opublikowane opracowanie sporządzono w 2017 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi. Obszar objęty analizą akustyczną obejmował bufor 2 x 800 m położony po obu stronach dróg.

W powiecie bielskim analizowanych było 11 odcinków dróg, w tym jeden przebiegający przez gminę Wilkowice: węzeł Bielsko-Biała Mikuszewice – węzeł Buczkowice.

Do określenia hałasu stosuje się następujące wskaźniki:

- **L_{DWN}** – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- **L_N** – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Dopuszczalny poziom dźwięku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynosi 64 dB, a dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego 68 dB dla wskaźnika L_{DWN}, natomiast dla wskaźnika L_N 59 dB dla obu rodzajów terenu.

Wyniki dotyczące poziomów dźwięku w środowisku i przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu zostały przedstawione przez autorów opracowania w sposób zbiorczy, dla terenu całego powiatu, bez rozróżnienia na poszczególne gminy. W takiej też formie zaprezentowano wyniki w poniższych tabelach.

Tabela 4. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
Powierzchnia terenów eksponowanych na hałas [km ²]	10,873	5,621	2,772	1,381	1,245
Liczba lokali mieszkalnych eksponowanych na hałas [szt.]	2 227	843	390	208	35
Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas [setki os.]	67,35	25,73	12,19	6,49	1,07
Liczba lokali mieszkalnych posiadających względnie cichą elewację eksponowanych na hałas [szt.]	33	7	14	33	4
Liczba mieszkańców w lokalach posiadających względnie cichą	0,96	0,20	0,48	0,95	0,11

³ Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 623,975 km (Część nr 6), GDDKiA, Pracownia Hałasu, Wrocław 2018.

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	>75 dB
elewację eksponowanych na hałas [setki os.]					

źródło: GDDKiA

Tabela 5. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_N – powiat bielski

Kryterium	Zakres poziomu hałasu				
	50-55 dB	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	>70 dB
Powierzchnia terenów eksponowanych na hałas [km ²]	8,465	4,192	1,945	0,953	0,737
Liczba lokali mieszkalnych eksponowanych na hałas [szt.]	1 723	562	300	81	5
Liczba mieszkańców eksponowanych na hałas [setki os.]	52,43	17,27	9,25	2,55	0,15
Liczba lokali mieszkalnych posiadających względnie cichą elewację eksponowanych na hałas [szt.]	27	9	31	9	0
Liczba mieszkańców w lokalach posiadających względnie cichą elewację eksponowanych na hałas [setki os.]	0,78	0,30	0,90	0,26	0,00

źródło: GDDKiA

Tabela 6. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski

Kryterium	<5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,495	0,130	0,022	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,344	0,111	0,026	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	1,061	0,352	0,085	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	1	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Tabela 7. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski

Kryterium	<5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,415	0,089	0,013	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,299	0,097	0,007	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,924	0,302	0,021	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	1	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

źródło: GDDKiA

Odnosząc się do powyższych danych można stwierdzić, że warunki akustyczne są dobre, a zagrożenie ponadnormatywnym hałasem jest niewielkie.

GIOŚ nie prowadził w latach 2017-2020 pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Wilkowice.

5.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

Na terenie gminy Wilkowice znajduje się 10 stacji bazowych telefonii komórkowej, które przedstawiono w tabeli.

Tabela 8. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Wilkowice

Nazwa stacji	Lokalizacja
Orange	Bystra, ul. Fałata 222 – dach OW Magnus
T-Mobile	
Plus	Bystra, ul. Fałata 2 – dach budynku Specjalistycznego Zespołu Chorób Płuc i Gruźlicy
Aero 2	
Play	Bystra, ul. Fałata 2 – stalowy komin przy drodze Bielsko-Szczyrk
Play	Wilkowice, ul. Kościelna 14 – kościół
Orange	
T-Mobile	
Plus	Wilkowice, Schronisko PTTK na Magurce
Aero 2	

źródło: beta.btsearch.pl

GIOŚ prowadzi w ramach jednego z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku w 135 punktach w trzyletnich cyklach pomiarowych, po 45 punktów dla każdego roku. W każdym z tych 45 punktów pomiary wykonuje się raz w roku kalendarzowym. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności.

Na terenie gminy Wilkowice nie znajdują się punkty pomiarowe. Średnie zmierzone wartości na terenach wiejskich w województwie śląskim wyniosły 0,35 V/m w 2017 r., 0,3775 V/m w 2018 r. i 0,27 V/m w 2019 r.⁴ Zmierzone wartości były znacznie poniżej wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m, określonej w obowiązującym do końca 2019 r. rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Wody powierzchniowe

Przez teren gminy Wilkowice przebiega dział wodny potoku Białka oraz rzeki Soła. Około 95% obszaru gminy odwadnia potok Białka, należący do zlewni II rzędu, pozostała część – dopływy rzeki Żylicy należące do zlewni II rzędu rzeki Soły. Dział wodny między wymienionymi zlewniami przebiega przez południowo-wschodni skraj gminy⁵.

Obszar gminy Wilkowice leży w zlewniach trzech rzecznych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

⁴ Stan środowiska w województwie śląskim w 2017 roku, WIOŚ, Katowice 2018. Wyniki pomiarów monitoringowych pól elektromagnetycznych za rok 2018, 2019, GIOŚ, Warszawa 2019, 2020.

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, Wilkowice 2017.

Tabela 9. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Wilkowice

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status
RW200012211499	Biała	SZCW (silnie zmieniona część wód)
RW20001221329349	Ponikwa	NAT (naturalna)
RW200062132749	Żylica	SZCW (silnie zmieniona część wód)

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego. W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w raportowanych latach monitoringowi i obejmujących teren analizowanej gminy⁶.

Tabela 10. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Wilkowice

Nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa elementów biologicznych*	Klasa obserwacji hydromorfologicznych*	Klasa elementów fizykochemicznych*	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
2018							
Ponikwa	Ponikwa – ujęcie do zbiornika Międzybrodzie	2	>1	1	2	-	bmo
Żylica	Żylica – wpływ do zbiornika Tresna	5	>1	2	5	poniżej dobrego	zły
2019							
Biała	Biała – ujęcie do Małej Wisły	4	5	>2	4	poniżej dobrego	zły

źródło: GIOŚ

⁶ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela, GIOŚ, Warszawa 2020.

- * 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,
- 2 – stan/potencjał dobry,
- 3 – stan/potencjał umiarkowany,
- 4 – stan/potencjał słaby,
- 5 – stan/potencjał zły,
- bmo – brak możliwości wykonania oceny.

Z powyższych zestawień wynika, że stan wód powierzchniowych na terenie raportowanej jednostki samorządowej jest zły.

5.4.2. Wody podziemne

Gmina Wilkowice znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)⁷:

- **JCWPd nr 157** – składa się z 4 pięter wodonośnych: czwartorzędowego, neogeńsko-czwartorzędowego i neogeńskiego, na litologie których składają się piaski i żwiry. Zasilanie wód następuje głównie poprzez infiltracje opadów atmosferycznych i wód powierzchniowych. Strefami drenażu są rzeki, a także ujęcia wód podziemnych.
- **JCWPd nr 158** – składa się z trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego fliszowego i karbońskiego. Na ich litologię składają się piaski, żwiry, piaskowce i łupki. Zasilanie poziomów wodonośnych następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych, przez wody powierzchniowe i drenaż pięter nadległych.

Stan wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działających, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu. Na terenie gminy Wilkowice nie były prowadzone badania. Najbliżej zlokalizowany w granicach JCWPd 157 punkt, numer 1721, znajdował się w Bielsku-Białej. Monitoring wykazał wody I klasy – bardzo dobrej jakości (lata 2017-2018) oraz II klasy – wody dobrej jakości (2019 r.). Natomiast JCWPd 158 była badana w 2019 r., punkt zlokalizowany najbliżej gminy Wilkowice znajdował się w Czernichowie – numer 891, a badania wykazały wody I klasy – bardzo dobrej jakości⁸.

⁷ Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych (172) podział obowiązujący w latach 2016-2021, PIG-PIB, Warszawa.

⁸ Klasyfikacja i wyniki wskaźników nieorganicznych w punktach pomiarowych przeprowadzonych w 2017, 2018, 2019 roku w sieci krajowej monitoringu wód podziemnych, WIOŚ, Katowice 2018, 2019, 2020.

5.4.3. System wodociągowy

Za dostarczanie wody mieszkańcom na terenie Gminy Wilkowice odpowiedzialne są:

- Spółka Wodociągowa w Wilkowicach – ul. Strażacka 3, 43-365 Wilkowice,
- Spółka Wodociągowa w Bystrej – ul. Klimczoka 269a, 43-360 Bystra,
- Spółka Wodociągowa w Miesznej – ul. Handlowa 29, 43-360 Mieszna,
- AQUA S.A. – ul. 1 Maja 23, 43-300 Bielsko – Biała.

Spółka Wodociągowa w Wilkowicach zasilana jest z trzech ujęć wody powierzchniowej usytuowanych na rzekach: Wilkówka i Zimnik, wypływających ze zbocza Magurki.

Spółka Wodociągowa w Bystrej eksploatuje ujęcie wody powierzchniowej na potoku Białka (pozwolenie wodnoprawne w ilości min. 1 468,8 m³/d, max. 2 246,4 m³/d).

Spółka Wodociągowa w Miesznej eksploatuje ujęcie wody powierzchniowej na potoku Miesznianka – w km 4+100 (pozwolenie wodnoprawne w ilości 240 m³/d) oraz jedną studnię głębinową na działce 824/8 w Miesznej (pozwolenie wodnoprawne w ilości 170 m³/d), która używana jest jako zasilanie awaryjne.

Największe ujęcia AQUA S.A znajdują się w Kobiernicach na rzece Sole, w dolinie rzeki Wapienica oraz na rzece Żylica w Szczyrku.

Parametry sieci wodociągowej zostały przedstawione w tabeli 3. Wskaźniki monitoringu.

5.4.4. System kanalizacyjny

Za odbiór ścieków odpowiada spółka AQUA S.A. w Bielsku-Białej. Spółka posiada dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków: w Komorowicach oraz w Wapienicy. Oczyszczalnia w Komorowicach posiada wydajność 90 tys. m³/d, natomiast w okresie intensywnych opadów jest dostosowana do oczyszczania zwiększonej ilości ścieków w granicach 124 tys. m³/d. Przepustowość oczyszczalni w Wapienicy wynosi 8 tys. m³/d. Ścieki z terenów nieskanalizowanych gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, skąd są wywożone przez upoważnione firmy do oczyszczalni ścieków w Komorowicach, lub są oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Parametry sieci kanalizacyjnej zostały przedstawione w tabeli 3. Wskaźniki monitoringu.

Największym zadaniem realizowanym w ostatnich latach jest projekt pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji”. Gmina Wilkowice umowę o dofinansowanie zadania ze środków Unii Europejskiej, w ramach POIiŚ podpisała w 2016 r. Prace budowlane rozpoczęto pod koniec 2017 r.

W ramach zaplanowanych w projekcie prac wybudowane zostaną nowe odcinki sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do budynków oraz odtworzone zostaną ciągi komunikacyjne, w pasie których poprowadzone zostaną kolektory. Ścieki sanitarne zebrane projektowanymi kanałami odprowadzane zostaną do istniejącej sieci sanitarnej zlokalizowanej na terenie Gminy Wilkowice, która już jest włączona do kolektorów głównych prowadzących ścieki do oczyszczalni ścieków „Komorowice” w Bielsku-Białej.

Ogółem, w ramach zakresu rzeczowego projektu realizowane są:

- 78 537,30 m sieci kanalizacyjnej sanitarnej, w tym 53 778,70 m kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, 2.439,00 m kanalizacji sanitarnej tłocznej, 22.046,00 m przyłączy kanalizacyjnych, 273,60 m przyłączy kanalizacyjnych tłocznych kwalifikowanych, wraz z budową 12 przydomowych przepompowni,
- 2 szt. pompowni ścieków sanitarnych,
- zjazdy i place manewrowe z elementami zagospodarowania terenu dla wymienionych obiektów pompowni,
- odtworzenie nawierzchni istniejących dróg, w pasie planowanych robót budowlanych.

W celu sprawnej realizacji zadanie zostało podzielone na 3 etapy. Termin zakończenia projektu przewidziany jest na 31.12.2022 r. Koszt całkowity wyniesie 83 237 440,17 zł, w tym dotacja z Funduszu Spójności (POIiŚ) 43 392 544,25 zł, pożyczki z NFOŚiGW 20 937 300,00 zł, środki własne Gminy 18 907 595,92 zł.

5.5. Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Wilkowice nie występują udokumentowane złoża kopalin.

5.6. Gleby

W gminie Wilkowice występuje znaczne zróżnicowanie topologiczne, gatunkowe i rodzajowe gleb. Przestrzenna zmienność ich występowania uwarunkowana została urzeźbieniem terenu, właściwościami czynników glebotwórczych, warunkami klimatycznymi, stosunkami wodnymi oraz szatą roślinną. Spotykamy tu przede wszystkim:

- gleby biellicowe i pseudobiellicowe wykształcone w postaci glin lekkich, średnich lub ciężkich – dominujące na całym obszarze,
- gleby brunatne wylugowane lub kwaśne wytworzone z glin, piasków lub pyłów ilastych, usytuowane na terenach płaskich i zboczach o ekspozycjach południowych,
- mady brunatne wytworzone z osadów aluwialnych w dnach większych dolin.

Przeważający obszar gminy zajmują gleby średniej jakości (klasa bonitacyjna IVa, IVb) oraz słabej (klasa V). Powierzchnia terenów rolniczych ulega procesowi systematycznego zmniejszania na rzecz obszarów zurbanizowanych, a produkcja rolna ma znaczenie marginalne dla dochodów mieszkańców.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, w stałych punktach pomiarowo-kontrolnych, które nie zostały wyznaczone na terenie gminy.

5.7. Gospodarka odpadami

Infrastruktura zagospodarowania odpadów⁹

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w RIPOK lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego na lata 2016-2022 wyznaczył 3 regiony gospodarki odpadami. Gmina Wilkowice wchodziła w skład regionu III obejmującego 81 gmin. Na jego terenie znajdowało się: 7 instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, 11 kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz 9 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i inne.

Obowiązująca od 6 września 2019 r. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1579) zgodnie z art. 17 zniósła regionalizację w odpadach komunalnych. Zlikwidowano podział na regiony gospodarki komunalnej i powiązany z tym zakaz przetwarzania wybranych odpadów poza granicami regionów. RIPOK zostały zastąpione przez instalacje komunalne, a zastępcze zostały usunięte. Uchwały w sprawie wykonania wojewódzkich planów gospodarki odpadami zastąpiono tzw. listami instalacji komunalnych prowadzonymi przez marszałków województw. Odpady komunalne z terenu gminy Wilkowice przekazywane były do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi ul. Krakowska 315d, 43-300 Bielsko-Biała.

Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Wilkowice¹⁰

W latach 2017-2020 usługę odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy świadczyła firma Ekoład Sp. z o.o. ul. Swojska 3, 43-365 Wilkowice. Ilość odpadów i odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy Wilkowice przedstawiono w tabeli. Dane za 2020 r. będą dostępne w późniejszym terminie.

Tabela 11. Masa odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Wilkowice w latach 2017-2019

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)		
		2017	2018	2019
10 01 01	Żużle i popioły	1 227,130	195,59	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	292,360	430,860	420,960
15 01 07	Opakowania ze szkła	220,860	163,580	75,680
ex 20 01 99	Popiół z palenisk domowych	-	802,53	701,580
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	-	48,76	67,342
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	1 515,650	1 702,78	48,280
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	80,660	100,55	240,380
	Razem	3 336,66	1 741,87	1 554,222

źródło: Urząd Gminy w Wilkowicach

⁹ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego na lata 2016-2022, Katowice 2017.

¹⁰ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wilkowice za rok 2017, 2018, 2019, Wilkowice 2018, 2019, 2020.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK), zlokalizowany przy ul. Wilkowskiej 51 w Wilkowicach, do którego mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać selektywnie zebrane odpady.

5.8. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Wilkowice występują następujące formy ochrony przyrody¹¹:

- Parki krajobrazowe,
- Obszary Natura 2000,
- Pomniki przyrody.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego

Województwo: śląskie

Powiaty: bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński

Gminy: Węgierska Górka, Szczyrk, Jaworze, Jasienica, Brenna, Buczkowice, Bielsko-Biała, Wilkowice, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Wisła, Ustroń, Lipowa, Goleiszów, Istebna

Data utworzenia: 11.07.1998

Powierzchnia: 38 620,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 10/98 Woj. Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego

Piętro pogórza (do ok. 500 m n.p.m.) zajmują pola rolne i łąki oraz tereny zurbanizowane, a niewielki fragment stanowią łągi i grądy. Dla piętra regła dolnego (500-1000 m n.p.m.) charakterystycznym typem roślinności są buczyny z domieszką świerka, jodły i jaworu. Obecnie jednak dominują świerczyny wtórnego pochodzenia. Partie szczytowe powyżej 1000 m n.p.m. to regiel górny z wysokogórskim borem świerkowym. Lista ssaków obejmuje łącznie ok. 35 gatunków, m.in. ssaki kopytne, takie jak: jeleń, sarna, dzik, czy drapieżniki – wilk, ryś, lis i rzadziej niedźwiedź. W jaskiniach odnotowano wiele gatunków zimujących nietoperzy. W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno-naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących ogólnych zasad i kierunków działania: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, ochrona środowiska i krajobrazu przed zakłóceniami stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniami powietrza, zakłóceniami harmonii w krajobrazie; czynna ochrona środowiska poprzez likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska, prawidłową politykę przestrzenną, utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację wymienionych celów.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego

Województwa: małopolskie, śląskie

Powiaty: wadowicki, bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, suski

Gminy: Wadowice, Mucharz, Ślemień, Gilowice, Stryszawa, Kozy, Żywiec, Łękawica, Zembrzyce, Bielsko-Biała, Porąbka, Andrychów, Łodygowice, Wilkowice, Czernichów

Data utworzenia: 11.07.1998

---

¹¹ crfop.gdos.gov.pl/crfop

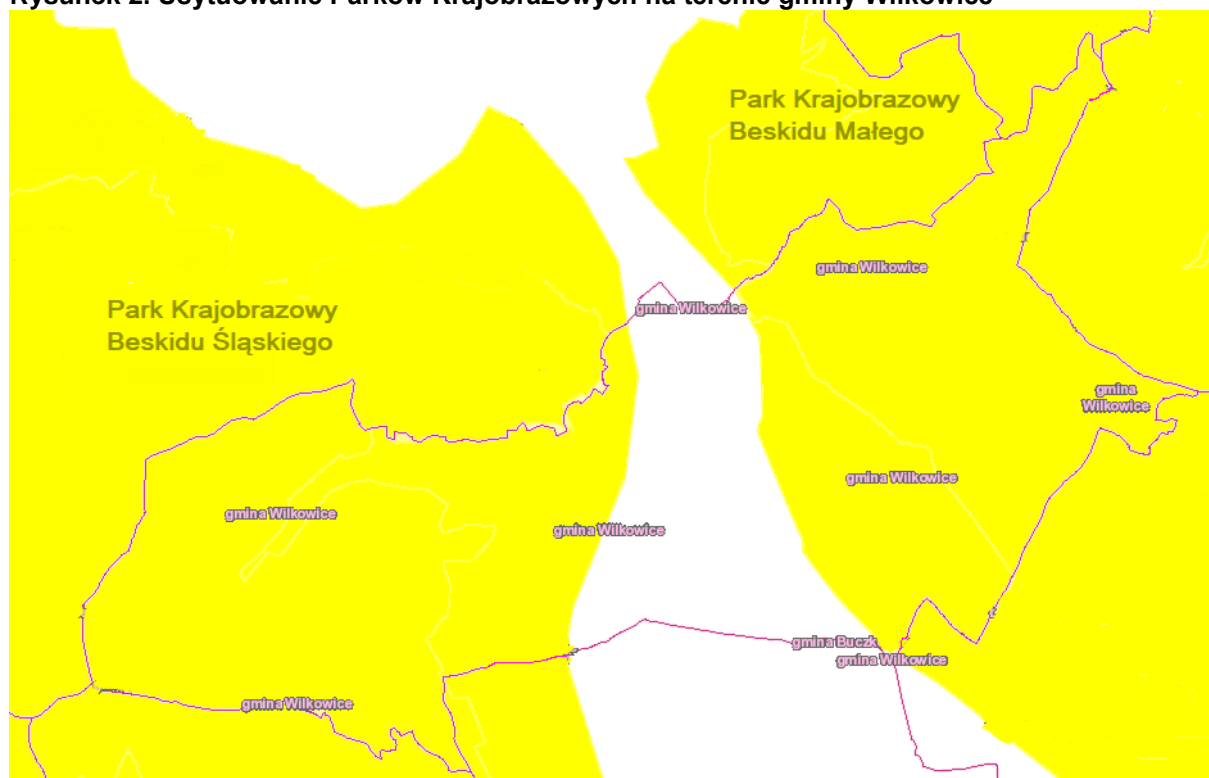
Powierzchnia: 25 770,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 9/98 Woj. Bielskiego z 16 czerwca 1998 r.

Obowiązujący akt prawny: Uchwała Nr LIII/808/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego – część położona w województwie małopolskim

Dotychczas przeprowadzone badania flory roślin naczyniowych wykazały występowanie ponad 840 gatunków (10% udział roślin górskich). O bogactwie florystycznym Parku świadczy występowanie 54 gatunków podlegających ochronie ścisłej i 10 ochronie częściowej. Dużym walorem jest występowanie aż 20 przedstawicieli storczykowatych m.in. kruszczyk błotny, storczyca kulista, storczyk męski i stoplamek plamisty. Na obszarze Parku stwierdzono 40 gatunków ssaków, 111 gatunków ptaków lęgowych (w tym 6 gatunków ptaków drapieżnych dziennych), 15 gatunków płazów i około 40 gatunków ryb. Gady reprezentowane są przez: jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, padalca, zaskrońca oraz żmię zygzakowatą. Z ssaków kopytnych licznie występują: dzik, sarna i jelen. Dość rzadkie są większe drapieżniki, takie jak: ryś czy wilk. Pospolite na terenie Parku są: lis, borsuk, wydra, kuna domowa i leśna, tchórz zwyczajny, łasica, a także gronostaj. Odnotowano też występowanie wielu gatunków nietoperzy.

Rysunek 2. Usytuowanie Parków Krajobrazowych na terenie gminy Wilkowice

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, opracowanie własne

Obszar Natura 2000 „Beskid Śląski”

Kod: PLH240005

Rodzaj: dyrektywa siedliskowa

Województwo: śląskie

Powiaty: bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński

Gminy: Węgierska Górka, Szczyrk, Jaworze, Jasienica, Brenna, Bielsko-Biała, Wilkowice, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Wisła, Ustroń, Lipowa, Goleszów, Istebna

Data wyznaczenia: 09.04.2008

Powierzchnia: 26 405,25 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE)

Obszar położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w Pogórzu Śląskim i Kotlinie Żywieckiej. Do najcenniejszych siedlisk należą zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym na północno-wschodnich stokach Baraniej Góry. Na obszarze występują również dolnoreglowe bory jodłowo-świerkowe. Liczne są lasy jaworowe. Beskid Śląski wyróżnia się największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych w granicach polskich Karpat Zewnętrznych. Obszar jest ostoją typowej dla puszczy karpackiej fauny.

Obszar Natura 2000 „Beskid Mały”

Kod: PLH240023

Rodzaj: Dyrektywa siedliskowa

Województwa: małopolskie, śląskie

Powiaty: wadowicki, bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, suski

Gminy: Łękawica, Bielsko-Biała, Porąbka, Andrychów, Łodygowice, Wilkowice, Ślemień, Stryszawa, Kozy, Czernichów

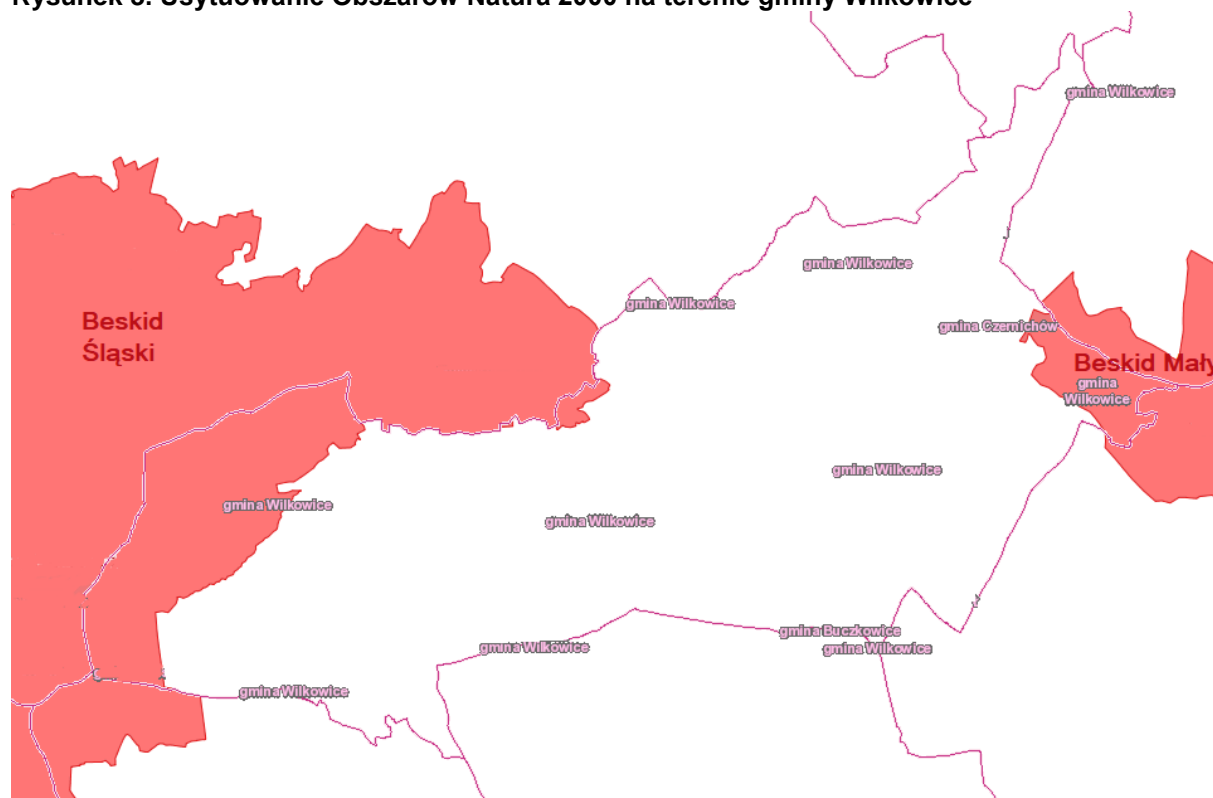
Data wyznaczenia: 06.03.2009

Powierzchnia: 7 186,16 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 7973)(2009/91/WE)

Na terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne. Występuje tu Największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich w Karpatach. Stwierdzono tu łącznie obecność 15 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady.

Rysunek 3. Usytuowanie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Wilkowice

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl, opracowanie własne

Na terenie gminy Wilkowice znajduje się także 7 pomników przyrody scharakteryzowanych poniżej

Tabela 12. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Wilkowice

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązujący akt prawny	Opis pomnika przyrody	Pierśnica [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	10.11.1962	Decyzja PWRN w Katowicach z 10.11.1962 r. Nr RL-op-b/42/62	Drzewo: Cis pospolity	61	7	Rośnie na posesji przy ul. Klimczoka 209
2.	01.08.2007	Uchwała Nr VII/58/2007 Rady Gminy Wilkowice z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Drzewo: Dąb szypułkowy	102	29	Rośnie na terenie parku gminnego
3.	01.08.2007	Uchwała Nr VII/58/2007 Rady Gminy Wilkowice z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Drzewo: Buk pospolity	88	28	Rośnie na terenie parku gminnego
4.	01.08.2007	Uchwała Nr VII/58/2007 Rady Gminy Wilkowice z dnia 28 maja 2007 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Drzewo: Klon jawor	83	25	Rośnie na terenie parku gminnego
5.	31.10.2018	Uchwała LIII/441/2018 Rady Gminy Wilkowice z dnia 31 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej	Drzewo: Jesion wyniosły	483 (obwód)	-	Rośnie w Bystrej na działce ewidencyjnej nr 47/4
6.	31.10.2018	Uchwała LIII/440/2018 Rady Gminy Wilkowice z dnia 31 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej	Drzewo: Dąb szypułkowy	408 (obwód)	-	Rośnie w Bystrej na działce ewidencyjnej nr 1900/9
7.	23.04.1993	Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993 r.	Jaskinia	-	-	Beskid Mały, Łodygowice, w masywie Magurki w odległości ok. 1 km na wschód od schroniska PTTK (ok. 10 m od drogi leśnej)

źródło: GDOŚ, Urząd Gminy w Wilkowicach

5.9. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219), mówiąc o:

- poważnej awarii rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- poważnej awarii przemysłowej rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie.

Na terenie gminy Wilkowice nie występują zakłady dużego oraz zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii.

6. Podsumowanie

Celem sporządzenia Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2017-2020 jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowym oraz aktualna ocena stanu środowiska. Analizie poddano 35 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 8 obszarów interwencji. Podjęto się wykonania 32 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 91,43 %, co jest bardzo dobrym wynikiem. Jedynym niezrealizowanym inwestycyjnym zadaniem była budowa ścieżek rowerowych, którego powodem był brak możliwości finansowych oraz trudności z uzyskaniem zgód od właścicieli nieruchomości. Nie wystąpiły przesłanki do realizacji pozostałych zadań.

Największym realizowanym zadaniem, do końca 2022 r., jest projekt pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wilkowice w wyznaczonych obszarach aglomeracji”. Przedsięwzięcie pozwala na zwiększenie liczby ludności, korzystającej z nowoczesnego systemu oczyszczania ścieków komunalnych, zapewniającego możliwość bezpiecznego odprowadzania ogółu ścieków, powstających na terenie Gminy Wilkowice do właściwej, przewidzianej dla nich oczyszczalni. Realizacja tego zadania umożliwi podwyższenie stopnia, w jakim skanalizowana jest obecnie gmina Wilkowice. Rezultatem projektu będzie także efektywna ochrona środowiska naturalnego Wilkowic (przede wszystkim gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych) przed zanieczyszczeniami oraz zachowanie walorów przyrodniczych tego terenu.

Władze gminy Wilkowice przeznaczały także duże nakłady finansowe na zadania z zakresu ochrony powietrza i klimatu: budowa i przebudowa dróg, termomodernizacje budynków, w tym montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Wilkowice na lata 2019-2023; dofinansowanie dotyczy wymiany starszych niż 5 lat kotłów na paliwo stałe (węgiel, drewno) w budynkach mieszkalnych na nowe ogrzewanie gazowe. W ramach gospodarki odpadami usunięto 577,643 Mg wyrobów zawierających azbest. W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych zrealizowano zadania w ramach rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej. Gmina wybierała te

inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego były najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Spora część zadań miała charakter administracyjny i była związana z działaniami kontrolno-monitoringowymi, informacyjno-edukacyjnymi oraz opracowywaniem MPZP.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy wskazuje na przyrost podstawowych sieci infrastrukturalnych, takich jak sieć wodociągowa i kanalizacyjna, a tym samym większa ilość osób ma dostęp do infrastruktury zapewniającej poprawę jakości środowiska i życia mieszkańców. W latach 2017-2020 na terenie gminy nie były zlokalizowane punkty Państwowego Monitoringu Środowiska, jednak badania prowadzone w okolicznych rejonach wykazały brak zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, ponadnormatywnym hałasem, a wody podziemne wykazały bardzo dobrą jakość. Negatywne wskaźniki osiągnięto w zakresie wód powierzchniowych – zły stan wód, oraz klas jakości powietrza, z tym, że dotyczą one całej strefy śląskiej.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na zrealizowanie prawie wszystkich zamierzonych działań oraz wynikające z nich pozytywne aspekty, wykonanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice za lata 2017-2020 ocenia się pozytywnie. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Spis tabel

Tabela 1. Procesy demograficzne w gminie Wilkowice w latach 2016-2020	7
Tabela 2. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wilkowice, lata 2017-2020.....	9
Tabela 3. Wskaźniki monitoringu	33
Tabela 4. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski..	38
Tabela 5. Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik L_N – powiat bielski.....	39
Tabela 6. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski.....	39
Tabela 7. Przekroczenie wartości dopuszczalnych wg wskaźnik L_{DWN} – powiat bielski.....	40
Tabela 8. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Wilkowice	41
Tabela 9. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Wilkowice.....	42
Tabela 10. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Wilkowice	42
Tabela 11. Masa odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Wilkowice w latach 2017-2019	46
Tabela 12. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Wilkowice.....	51

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Wilkowice na tle powiatu bielskiego.....	6
Rysunek 2. Usytuowanie Parków Krajobrazowych na terenie gminy Wilkowice.....	48
Rysunek 3. Usytuowanie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Wilkowice	50